

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА

НА КОМИСИЯ ПО НОРМАТИВНА ДЕЙНОСТ КЪМ УС НА КАБ

за периода 2023 г. - май 2024 г.

Комисията по нормативна дейност към УС на КАБ е провела общо **27 заседания, няколко тематични обсъждания и дискусии, както и сформирани и дейност на целеви работни групи** в периода 2023 – март 2024 година. Основните приоритети в работата ѝ са следните:

- Инициране на предложения за усъвършенстване на законодателството в сектора с цел намаляване на административната тежест и издигане на ролята на архитекта в инвестиционния процес;
- Разработване на становища и позиции на КАБ относно актуални нормативни промени в сектора;
- Инициране на работни срещи с представители на институциите (НС, МРРБ, МОН, МК, ДНСК, НАГ, НИНКН, НСОРБ и други) с цел търсене на подкрепа и популяризиране на идеите на КАБ за нормативни реформи;
- Участие на представители на Комисия „Нормативи“ в Работни групи към МРРБ, МОН, МК, МФ, МВР и др. по проблемите на законодателството;
- Защита на интересите и позициите на архитектурната колегия по взети решения от УС на КАБ в Комисията по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление към Народното събрание, както и в други комисии в НС;
- Подход на въвличане на архитектурната колегия в работата на Комисия „Нормативи“ с цел получаване на обратна връзка при изработването на становища и позиции по ключови теми. В тази връзка се провеждат допитвания и анкети през сайта на КАБ, електронната поща и социалните мрежи. Заседанията на Комисията са отворени за участие на членове на КАБ, които искат да изразят отношение към конкретна тема.
- Участие в Координационен съвет на професионалните организации в архитектурно-строителния сектор по устройствено планиране, инвестиционно проектиране и строителство;
- Инициране на съвместни срещи с български и чужди организации (Българска асоциация за изолации в строителството (БАИС), Център за енергийна ефективност Енефект, Българската асоциация на фасадната индустрия (БАФИ), Германско-българска индустриално-търговска камара, Учебен център Öko-Zentrum NRW, Германия и др.) с цел проучване на добри практики и сътрудничество по важни теми за развитието на бранша.

ЗАКОНОДАТЕЛНИ ИНИЦИАТИВИ В ЗАЩИТА НА АРХИТЕКТУРНАТА ПРОФЕСИЯ

Ръководството на КАБ продължи да работи за осъществяването на **законодателна реформа**, която да издигне ролята на архитекта в инвестиционния процес и да намали административната тежест в полза на обществото. В тази връзка бе подготвен **законопроект за изменение и допълнение на ЗУТ**, който бе представен пред министъра на регионалното

развитие Андрей Цеков и представители на всички политическите партии в Народното събрание.

В периода април – юли 2023 г. бяха организирани две кръгли маси с участието на депутати от всички политически партии, които заявиха подкрепа относно идеите на КАБ. *Подробности за двете събития можете да прочетете [тук](#) и [тук](#).*

Законопроектът на КАБ за изменение и допълнение на ЗУТ бе представен официално пред Координационния съвет на професионалните организации в устройственото планиране, инвестиционното проектиране и строителството, както и пред ръководството на МРРБ на 25 октомври 2023 г. *Информация за срещата вижте [тук](#).*

Законопроектът включва следните ключови аспекти:

- *Нов регламент за статут на главния проектант с повече правомощия и отговорности.*
- *Две основни фази в инвестиционното проектиране – идеен проект за разрешаване на строителството (с разрешителен режим и облекчена процедура) и технически проект за изпълнение на строителството (с регистрационен режим и пълен обем и съдържание на проекта).*
- *Преработките на проектите по време на строителство също да са на регистрационен режим, когато не е необходимо да се променя разрешението за строеж.*
- *Ускорена дигитализация и създаване на Единен публичен регистър.*
- *Нов регламент за оценяване на съответствието на проектите: За обекти от 1-ва до 3-та категория – чрез доклад на консултант. За обекти от 4-та и 5-та категория – без оценка на съответствието.*
- *Нов регламент за надзор в строителното изпълнение: За обекти от 1-ва до 3-та категория – чрез лицензирана фирма за независим строителен надзор. За обекти от 4-та и 5-та категория – чрез авторски надзор.*
- *Нов регламент за въвеждане в експлоатация.*
- *Промени в ЗУТ относно нови наредби, които да се регламентирант от МРРБ: за преместваемите обекти, както и за зелената система.*

УС на КАБ взе решение за упълномощаване на председателя относно внасяне в Народното събрание чрез парламентарно представените политически групи на проекта за изменение и допълнение на ЗУТ с предложенията на КАБ за облекчаване на инвестиционния режим и за намаляване на административната тежест в устройственото планиране, инвестиционното проектиране и строителството.

Съществена част от дейността на Комисия „Нормативи“ бе съсредоточена върху актуалните предложения за **промени в ЗУТ, разглеждани в Народното събрание**. Членовете на Комисията анализираха всички внесени проектозаконали за изменение и допълнение на

ЗУТ, като подготвиха становища, които бяха последователно защитавани в НС и в професионални дебати.

Представители на Комисия „Нормативи“ участваха в работни срещи на МРРБ с представители на браншовите организации в сектора по темата за **незаконното строителство на инфраструктурни обекти**, като категорично възразиха срещу предлаганите промени.

Комисията проведе заседание относно **ЗИД на Закона за културно наследство, на което присъства зам.-министъра на културата арх. Чавдар Георгиев**. На база на проведената дискусия бе подготвено положително становище относно законопроекта, като бяха направени следните предложения:

- *Срокът за съгласуване на инвестиционните проекти да бъде един месец вместо два месеца. Двумесечни да останат съгласувателните процедури на проекти за паметници на културата с категория „световно значение“, както и на устройствени планове.*
- *В Специализирания експертен съвет за опазване на недвижимите културни ценности да се предвиди представител на Съюза на архитектите в България (САБ).*
- *Да отпадне оценката за въздействие на проектите за недвижими културни ценности, които не попадат в категория „световно значение“. За обекти от световно значение оценката за въздействие следва да бъде част от становището на МК по двумесечната съгласувателна процедура за паметници в Списъка на световното наследство.*
- *Да отпадне лицензионният режим за проектантите с ППП по ЗКАИИП при инвестиционното проектиране.*
- *Да се предложат допълнителни стимули за собствениците на сгради – недвижимо културно наследство в посока облекчено данъчно облагане и възможности за осигуряване на средства от публичните финанси и чрез публично-частно партньорство.*

КАБ възрази остро и категорично срещу предложените **промени в Закона за кадастъра и имотния регистър (ЗКИР)**, с които се променят текстове в ЗУТ, ЗКАИИП и ЗГК, касаещи устройственото планиране. Становището на КАБ по законопроекта бе изпратено до Министерски съвет и МРРБ. В него се посочва, че е недопустимо устройственото планиране, изчерпателно уредено в ЗУТ, да се омаловажава и приравнява на “специализирана геодезическа дейност“. *Повече подробности вижте [тук](#).*

По инициатива на Комисия „Нормативи“, УС на КАБ прие писмо до премиера Николай Денков, вицепремиера Мария Габриел, министърът на регионалното развитие и благоустройството Андрей Цеков и председателите на парламентарните групи в НС с искане за **освобождаване на зам.-министъра на регионалното развитие и благоустройството инж. геодезист Николай Найденов**. В писмото КАБ изразява загриженост за некомпетентната дейност, непрофесионалните изявления, уронването на престижа на МРРБ и принижаването на архитектурната професия. **Вижте пълния текст на писмото [тук](#).**

КАБ изпрати в НС становище относно проект за ЗИД на **Закона за признаване на професионалната квалификация**, което бе представено пред Комисията по образование и наука към НС. Проектът предвижда при промяна на даден нормативен акт да се извършва т. нар. оценка за пропорционалност, която дава възможност на браншовите организации да бъдат запознати предварително с подготвяните промени и да изразят становища. КАБ настоя за осигуряване на правна рамка, която да гарантира, че оценката за пропорционалност ще бъде неизменна част от законодателната процедура. Целта е да бъдат ограничени опитите за непрозрачно изменение на закони, касаещи упражняването на регулираната професия „архитект“, които неправомерно ограничават правоспособността на архитектите.

УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ПОДЗАКОНОВАТА НОРМАТИВНА БАЗА

Създадена бе **Работна група за реформиране на нормативната база в сектора на енергийната ефективност**, сформирана с решение на Комисия „Нормативи“. В Работната група участват водещи експерти с дългогодишен опит в сферата на енергийната ефективност извън членовете на КАБ и УС на КАБ. Сред тях са проф. д-р инж. Димитър Назърски; арх. Здравко Генчев, председател на УС на Център за енергийна ефективност; инж. Йордан Николов, изпълнителен директор на Българската асоциация за изолации в строителството (БАИС), арх. Йоана Велинова, специалист по енергийна ефективност в условията на германското законодателство и практика и други професионалисти от КАБ и БАИС. Целта е да бъдат подготвени конкретни предложения за усъвършенстване на законодателството, които да бъдат представени пред МРРБ. В тази връзка на [сайта на КАБ](#) бе публикувана **анкета** с цел получаване на обратна връзка от членовете на КАБ относно **Наредбата за техническите изисквания към енергийните характеристики на сгради**. Резултатите от анкетата ще се анализират и ще се сведат до знанието на всички членове на КАБ

КАБ организира среща за обединение на всички заинтересовани страни с цел приемане на проект за изменение и допълнение на **Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование по специалността "Архитектура"** на образователно-квалификационна степен магистър. Промяната на нормативния акт бе инициирана от Комисия „Нормативи“ още през 2022 г., но спорни текстове за представителите на Висшите училища забавиха приемането ѝ. Представителите на КАБ защитиха позицията, че съдържанието на обучението по специалност „Архитектура“ трябва да включва знания и умения за създаване на проекти за интериор и обзавеждане, паркоустройство и благоустройство, енергийна ефективност, управление на строителните отпадъци, безопасност и здраве, пожарна и аварийна безопасност, организация и безопасност на движението, генерален план и сметна документация на инвестиционния проект, както и компетентност за изработване и прилагане на концепции за регионално и пространствено развитие, всички видове устройствени планове, включително планове за регулация. Предложенията на КАБ са включени в проекта за изменение на наредбата, който предстои да бъде публикуван за обществени консултации. *Още по темата вижте [тук](#).*

Комисията проведе поредица от заседания и изрази становище относно НИД на **Наредбата за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите**. Становището бе подготвено на базата на получената [обратна връзка чрез сайта на КАБ](#) от членовете на професионалната организация, които имаха възможност да изпращат предложения по проекта. Основна теза в становището бе отпадането на ПБ като част на

инвестиционния проект и дефинирането му като оценка/приложение. Особено активно съдействие в работата на комисията по наредбата оказа арх. Димчо Тилев, който сподели своите знания за нормите и в други страни относно изискванията за пожарната безопасност в проектирането и строителството. Комисията инициира подготовката на писмо от името на КАБ с указания, че всички архитекти с ППП имат право да подписват част „Пожарна безопасност“ в инвестиционните проекти. Писмото бе изпратено до главните архитекти на всички общини и райони, както и до ДНСК.

С решение на Комисия „Нормативи“ от 24 януари 2023 г. бе сформирана **Работна група за промени в Устава на КАБ**, която в поредица от заседания анализира възможните промени и подготви предложения за изменение и допълнение. Предложенията бяха приети от УС на КАБ, след което бяха публикувани на сайта на КАБ и изпратени до всички регионалните колегии с цел получаване на обратна връзка. Бяха предложени промени и от КС на КАБ и от КДП на КАБ. Постъпиха предложения и от отделни членове на КАБ, които предстои да се разгледат от комисията и от УС на КАБ. *Повече подробности ще откриете [тук](#).*

ОБРАТНА ВРЪЗКА ОТ ЧЛЕНОВЕТЕ НА КАБ

Заседанията на Комисия „Нормативи“ бяха отворени за участие на всички членове на КАБ, които искат да изразят отношение към конкретна тема. В работата ѝ се включиха много колеги, които взеха участие в дискусиите и в изработването на позиции в защита на архитектурната професия.

Комисия „Нормативи“ обсъди предложение на арх. Костадин Христов за промени в **ЗИД на Закона за индустриалните паркове**. На базата на дискусиата бе подготвено и изпратено становище по законопроекта. Целта е за територии от висока обществена значимост в зони без действащ ОУП, да се изпълнява процедура за ОУП, включваща всички изискуеми стъпки по информиране на обществеността.

По инициатива на арх. Димчо Тилев, Комисия „Нормативи“ изпрати в МРРБ писмо с предложение за създаване на междуведомствена работна група за актуализация на **Наредба № РД-02-20-3 за обществените сгради**. Писмото включва и конкретно предложение за изменение на текстовете в наредбата.

Арх. Христо Венков предложи изменение на **Наредба №1 от 30 юли 2003 г. за номенклатурата на видовете строежи**, което бе дискутирано и прието в Комисията, след което бе внесено в МРРБ.

Арх. Цветан Цветков представи пред Комисията предложения за изменение на Наредба № РД-02-20-2 от 2021 г. за определяне на изискванията за достъпност и **универсален дизайн на елементите на достъпната среда** в урбанизираната територия и на сградите и съоръженията. В резултат на дискусиата КАБ изпрати в МРРБ писмо за подкрепа на инициативата за промяна на наредбата, както и конкретното предложение за изменение и допълнение на текстовете.

СЪТРУДНИЧЕСТВО И ОБМЕН НА ДОБРИ ПРАКТИКИ

Представители на Комисия „Нормативи“ проведоха поредица от работни срещи с чужди експерти с цел проучване на добрия опит в строително-инвестиционния процес. На 7

ноември 2023 г. по покана на зам.-председателя на КАБ проф. д-р арх. Борислав Борисов се състоя **среща с германски архитекти и експерти по енергийна ефективност**. Дискусията се проведе в хибриден формат, за да има възможност в нея да се включат членовете на Управителния съвет и на Комисия „Нормативи“ към КАБ. На срещата присъстваха енергийният консултант арх. Марина Гьоке и специалистът по архитектурно планиране арх. Ивелина Радева – Арндт, които са част от екипа на учебния център Öko-Zentrum NRW в Германия. Обучителният център развива дейност в три направления: инженеринг и проектиране; енергийна ефективност и консултантска дейност; квалификация и обучения.

Участниците в срещата обмениха професионален опит и успешни практики по следните теми:

- *Каква е ролята на архитекта в инвестиционния процес в Германия и в България?*
- *Какви са практиките в двете държави относно контрола по качествено и законосъобразно изпълнение на строителните обекти?*
- *Кои специалисти в Германия са ангажирани с изготвянето на оценките за енергийна ефективност?*

Подробна информация за срещата с немските експерти можете да откриете [тук](#).

На 11 март 2024 г. в ЦДА се проведе **работна среща с представители на германската фирма Franken Plastik GmbH**, организирана съвместно с Германо-Българската индустриално търговска камера (ГБИТК). В срещата участваха Кортиня Бандур- Шааф, мениджър ключови клиенти и Цанко Цанков от ГБИТК. От страна на КАБ присъстваха проф. арх. Б. Борисов –зам. председател на УС на КАБ, арх. Б. Владимиров – член на УС на КАБ и председател на РК София-област, арх. К. Язов – зам. председател на РК София-град. Обсъдиха се възможности за информиране на колегията чрез сайта на КАБ относно възможностите за съвместна дейност и за продуктивния асортимент и приложението в проектирането и строителството на съвременните информационни табели за обозначаване на техническата инфраструктура.

В началото на 2024 г. **КАБ подписа меморандум за партньорство** с Българската асоциация за изолации в строителството (БАИС) и Българската асоциация на фасадната индустрия (БАФИ). Целта е трите организации да си сътрудничат в посока – облекчаване на инвестиционния режим, усъвършенстване на нормативната база в сектора, консултации на експертно ниво по въпросите на професията, вкл. по темата за енергийната ефективност.

Проф. д.а.н. арх. Борислав Борисов

Зам.-председател на УС на КАБ и

Председател на Комисия по нормативна дейност